

Andy Hausers tale til kunsten og kulturen på Folkemødet

Taler

Andy Hauser
Oversætter, spildesigner og
fantasy-forfatter

Dato

15. juni 2023

Sted

Allinge, Bornholm

Omstændigheder

Talen blev holdt på Folkemødet til arrangementet 'En tale til kunsten og kulturen – kærlighed og opråb!'.

Kunsten at Overleve

Kunst er et paradoks.

På den ene side er kunst det mest ligegyldige, vi mennesker kan finde på. Noget, der kommer i vejen for hverdagen. Den tjener ingen reel funktion — hverken i tidernes morgen, da der skulle jages bisonokser og kæmpes for overlevelse med sten og spyd, eller nu, hvor der skal økologisk, glutenfrit, vegansk brød på bordet og kæmpes for frihed med raketter, droner og information.

—

På den anden side er kunsten det vigtigste, vi har.

Kunst er det, der gør hverdagen relevant — gør overlevelsen meningsfuld.

Vi er de eneste væsener, der kan fortolke vores egen eksistens gennem kunsten; gennem symfonier, vi komponerer eller drømmer til; gennem bøger vi skriver eller absorberer; gennem sceneoptrædener, vi lever os ind i; og gennem malerier, der stiller vores sjæl til skue som var det et spejl.

Det er en evne, der forpligter os til at udforske vores egen og hinandens kunst —

i hverdagen, i livet, i alt, hvad vi gør.

Når jeg vågner om morgenen, scroller jeg kunstprofiler på Instagram, for ellers er jeg for trist til at stå op.

Jeg har et maleri af en kvindelig maske hængende i mit værelse, som minder mig om at gå gennem livet med oprejst hoved, og at tro på mine drømme.

Jeg var på Moesgaard Museum, hvor en historie om en stenaldermand fik mig til at græde, fordi den mindede mig om at gribe livet.

Jeg hører Tool, når jeg ikke forstår virkeligheden og vil finde ro.

Jeg skriver, fordi jeg en nat var ved at tage mit eget liv med havets hjælp. Den skrivevane er nu blevet til en roman, der starter på en strand.

Jeg så en film for ni år siden, hvor Russel Crowe møder et såret dyr, og han fortæller sine sønner, at nogle mennesker spiser dyrene. "Hvorfor?" spørger en søn.

Ja hvorfor, tænkte jeg. Hvorfor gør vi det? Siden den dag har jeg ikke spist kød.

Kunsten kan stille os til ansvar. Minde os om, at vi har en pligt til at spørge os selv og hinanden "hvorfor," til alt, hver dag, hele livet; om den gave, der ligger i evnen til at blive bevidst om alt, hvad vi rører, hvor det kommer fra og hvad der sker, når vi rører det.

Den kan vække os til live.

Men vores samfund er ikke skruet sammen på en måde, hvor kunsten får lov til at fylde det, den burde — for den bør gennemsyre alt, vi gør. Den er en eftertanke i hverdagen. En plakat eller et ensomt maleri på et dyrt galleri.

I skolen var det karaktererne, det handlede om. Jeg gav op og droppede ud som 17-årig.

På arbejdsmarkedet var det produktiviteten og omsætningen. Jeg har sagt flere job op, end jeg kan huske.

Jobcentret og psykiateren spørger mig ikke “hvordan går det med din åndelige udvikling og kunstneriske drømme?” — de spørger, hvornår jeg tror, jeg kan komme i arbejde.

Vi har skabt et samfund, hvor kunsten er en luksus, og det er en katastrofe for individet og for fællesskabet, hvis vi skal mere end bare at overleve. Mere end at jage og kæmpe.

Kunsten skal i fokus. Den skal lede vejen, for den er det eneste, der kan, hvis vi skal undgå at gå i ring.

Det gælder vores liv.

Måske endda vores overlevelse.

Kilde

Tilsendt af taler

Kilde type

Digitalt manuskript

Tags

Folkemødetale, Hyldesttale

Relateret

15. juni 2023

15. juni 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/andy-hausers-tale-til-kunsten-og-kulturen-pa-folkemodet>